

Denarni trg – varčevanje prebivalstva

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 2/2004

str. 9

Prihranki prebivalstva v bankah	Nominalni zneski, v mrd SIT		Realne stopnje rasti, v %	
	31. XII 2002	31. XII 2003	31. XII 03/30. XI 03	31. XII 03/31. XII 02
Celotni prihranki, skupaj	1,978.3	2,138.5	1.5	5.2
Tolarski prihranki, skupaj	1,159.7	1,293.1	1.8	6.5
Vpogledne vloge	403.0	466.3	2.7	10.5
Kratkoročne vloge	550.4	608.2	1.1	5.6
Dolgoročne vloge	205.9	218.3	2.0	1.3
Devizni prihranki, skupaj	818.6	845.4	1.2	3.6
Kratkoročne in vpogledne vloge	721.8	766.5	1.4	6.5
Dolgoročne vloge	96.8	78.9	-1.1	-18.2

Vir podatkov: Bilten BS, preračuni UMAR.

Prihranki prebivalstva v bankah so v decembru 2003 dosegli najvišjo rast v preteklem letu, ki pa je bila predvsem posledica sezonskih dejavnikov. Realno so porasli za 1.5%, kar je za 0.3 odstotne točke manj kot decembra 2002. Še naprej pa se znižuje medletna realna stopnja rasti varčevanja. Decembra je bila na najnižji ravni doslej in od primerljive rasti ob koncu leta 2002 zaostala za 1.8 odstotne točke. Hitro zniževanje pasivnih obrestnih mer je namreč prebivalstvo spodbudilo k iskanju alternativnih oblik varčevanja. Hkrati pa zaradi zniževanja razlik med obrestnimi merami daljših in krajših ročnosti prihaja do strukturnih sprememb, saj se del prihrankov seli iz dolgoročnih v kratkoročne vloge. **Neto tokovi tolarskih in deviznih vlog so v letu 2003 znašali 106.2 mrd SIT in so bili realno za 32.8% nižji kot v letu 2002. Vse manjšo privlačnost varčevanja v bankah potrjuje tudi podatek o mesečnih neto prilivih vseh vlog prebivalstva. Ti so v letu 2003 v povprečju dosegali le 3.9% evidentiranih prejemkov prebivalstva, kar je za 2.1 odstotne točke manj kot leto pred tem.**

Tolarski prihranki prebivalstva v bankah so v letu 2003 realno porasli le za 6.5%, kar je najnižja rast doslej. Za rastjo iz leta 2002 je zaostala za 6.1 odstotne točke. K lanskoletni rasti je približno 5 odstotnih točk prispevala 9.7-odstotna realna rast vpoglednih in kratkoročnih vlog vezanih do 90 dni. **Neto prilivi tolarskih vlog** so v letu 2003 znašali 83 mrd SIT in so bili realno za 46% nižji kot leto prej. Največjo spremembo je opaziti predvsem pri dolgoročnih vlogah, ki so v letu 2003 beležile neto prilive v višini 0.2 mrd SIT (kljub 22.2 mrd SIT neto prilivov v NSVS), kar dosega le 0.3% neto prilivov iz leta 2002.

Realna rast deviznih prihrankov je bila lani 4-krat višja kot v letu 2002, in sicer 3.6-odstotna. To je posledica nizke stopnje rasti v letu 2002, ko se je del deviznih vlog po menjavi v evre selil nazaj v gotovino. Več kot polovico povečanja je prispevala 1.9-odstotna realna rast deviznih vlog v zadnjem četrtletju.

Vzajemni skladi so v januarju letos zabeležili največji mesečni priliv sredstev doslej (5.2 mrd SIT). Tako je ob rasti indeksov na Ljubljanski borzi vrednost premoženja v vzajemnih skladih prvič preseгла 100 mrd SIT in konec januarja 2004 znašala že 102.4 mrd SIT, kar je nominalno za 76.3% več kot leto prej. Sredstva v vzajemnih skladih so konec leta 2003 tako dosegala že približno 4.3% prihrankov prebivalstva v bankah (v letu 2002 2.8%). Njihova tehtana (glede na velikost sklada) povprečna medletna donosnost je bila v januarju 23.1-odstotna, kar je za 23.9 odstotne točke manj kot leto prej. Na mesečni ravni pa je bil donos skladov 4.7-odstoten, kakršen je bil medletni donos kratkoročnih tolarskih vezanih vlog v bankah.

Postopno zniževanje **obrestnih mer za vezane vloge** se je nadaljevalo tudi v februarju. Za 0.1 odstotne točke so se znižale obrestne mere za vloge vezane od 31 dni do enega leta, in sicer na 4.7%. Zaradi 0.3 odstotne točke višjega TOM-a (5.2%), pa so se za prav toliko povišale vloge vezane nad enim letom, na 6%. Višji TOM je posledica kasnejše objave januarske inflacije, tako da je bilo v njegov izračun vključeno povprečje mesečnih stopenj rasti cen v zadnjih dvanajstih mesecih do decembra, vzrok za višjo vrednost pa je tudi v manjšem številu dni v februarju. **Povprečna medbančna obrestna mera** se je januarja zaradi nižje likvidnosti bank zvišala za 0.6 odstotne točke, na 5.3%.

Graf: **Neto tokovi tolarskih in deviznih vlog prebivalstva v banke**

